Lietas Nr. A420265915
Lietas arhīva Nr. A42-02659-15/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 30.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Audzere,

piedaloties pieteicējai /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ekonomikas ministrijas pilnvarotajam pārstāvim /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Ekonomikas ministrijas 2015.gada 3.jūlija rīkojuma Nr.166 „Par disciplinārsoda piemērošanu" 12.3.apakšpunkta atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja /pers. A/ieņem Ekonomikas ministrijas (turpmāk – ministrija) Juridiskā departamenta direktores amatu. 2015.gada 23.februārī ministrija izdeva rīkojumu Nr.43, ar kuru cita starp tika ierosināta disciplinārlieta pret pieteicēju par viņas rīcības izvērtējumu saistībā ar izstādes "/Nosaukums A/ 2015" organizāciju.

2015.gada 1.jūlija Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija sastādīja atzinumu Nr.1-19-1274 (turpmāk – Atzinums), kurā tika konstatēts turpmāk minētais.

[1.1] Iepirkuma līgums "Par Latvijas ekspozīcijas izstādē /Nosaukums A/ 2015, Milānā, Itālijā Ekspozīcijas idejiskās ieceres – saturiskā redzējuma māksliniecisko un organizatorisko realizēšanu, kā arī uzraudzību (ekspozīcijas producenta pakalpojumu sniegšanu)" Nr.EM 2013/573 (turpmāk – Producēšanas līgums) bija slēdzams uz tiem pašiem līguma nosacījumiem, kādi definēti iepirkuma procedūras dokumentācijā. Saskaņā ar ministrijas 2012.gada 2.jūlijā izdoto Juridiskā departamenta reglamenta Nr.234-1-8-2012 (turpmāk – Reglaments) 2.6.punktu Juridiskā departamenta uzdevums ir organizēt valsts iepirkumu procedūras, nodrošinot valsts iepirkuma komisijas darbu. Arī Reglamenta 3.4.1.punkts paredz, ka par iepirkuma līgumu projektu izstrādi, izskatīšanu un vizēšanu ir atbildīga Juridiskā departamenta Iepirkumu un juridiskā atbalsta nodaļa. Līdz ar to tieši Juridiskais departaments ir atbildīgs par iepirkuma līguma projektu izstrādi, izskatīšanu un vizēšanu. Šāda kārtība ir paredzēta arī ministrijas procesa aprakstā "Publiskie iepirkumi" (Nr.22-3/4.15), kā arī procesa aprakstā "Līgumu slēgšana" (Nr.22-3/4.16).

2013.gada 23.maija ziņojums Nr.32-1-1153 par producēšanas un projektēšanas pakalpojuma iepirkuma organizēšanu ar valsts sekretāra /pers. C/ rezolūciju ir nodots izpildei /pers. D/ un /pers. A/. Nav konstatējams, ka pieteicēja būtu nodevusi minētā uzdevuma izpildi kādai citai personai. Līdz ar to faktiski Juridiskā departamenta Iepirkumu un juridiskā atbalsta nodaļas funkciju veikšanu, kurā ietilpst arī iepirkuma līguma sagatavošana, valsts sekretārs bija uzdevis veikt /pers. D/ un pieteicējai.

[1.2] Atbilstoši pieteicējas 2009.gada 1.jūnija amata aprakstam Nr.231.2-3-56-2009 un 2014.gada 18.jūlija amata aprakstam Nr.234-3-77-2014 pieteicējas pienākumos ietilpst juridiskā atbalsta sniegšana publisko iepirkumu jomā, līgumu projektu izstrādāšanas un saskaņošanas nodrošināšana.

Pieteicēja nepamatoti uzskata, ka saskaņā ar ministrijas 2013.gada 17.decembra iekšējo noteikumu Nr.1-7-45 "Ekonomikas ministrijas lietvedības kārtība" (turpmāk – Lietvedības kārtība) 77.7.punktu Juridiskā departamenta amatpersona, kura vizējusi dokumentu, atbild tikai par dokumenta atbilstību juridiskās tehnikas prasībām. Tā kā konkrētajā gadījumā ir bijusi valsts sekretāra rezolūcija uz 2013.gada 23.maija ziņojuma Nr.32-1-1153, ir piemērojams ministrijas Lietvedības kārtības 77.1.punkts (dokumenta izstrādātājs ir atbildīgs par sagatavoto dokumentu satura atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem). Pieteicēja un /pers. D/ ir dokumenta izstrādātājas, līdz ar to arī uzskatāmas par atbildīgām par nepieciešamo dokumentu (tostarp iepirkuma līguma) satura atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Turklāt pasūtītājam saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 38.panta otro daļu ir tiesības jebkurā brīdī pārtraukt iepirkuma procedūru, ja tam ir objektīvs pamatojums. Līdz ar to pieteicējai kā vienai par Producēšanas līguma izvērtēšanu atbildīgajai amatpersonai neatbilstību gadījumā bija iespēja ierosināt pārtraukt iepirkuma procedūru vai dienesta ziņojumā vērst ministrijas vadības uzmanību uz līguma projektā esošajām nepilnībām, skaidri norādot iespējamos tiesiskos riskus.

[1.3] Pieteicēja, izpildot valsts sekretāra /pers. C/ rezolūciju, kā arī pildot Juridiskā departamenta direktores pienākumus, nav nodrošinājusi Producēšanas līguma satura atbilstību Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 1. un 3.punktam un 8.pantam, nav ievērojusi ministrijas Lietvedības kārtības 46.punktu un nav kvalitatīvi veikusi savus amata pienākumus, tādējādi aiz rupjas neuzmanības ir izdarījusi Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā norādīto disciplinārpārkāpumu (amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana), kā rezultātā nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm (šī likuma 15.panta ceturtās daļas izpratnē). Rupja neuzmanība pieteicējas rīcībā ir saskatāma tajā, ka pieteicēja ir vizējusi Producēšanas līgumu saskaņā ar ministrijas Lietvedības kārtības 77.7.punktu, neskatoties uz to, ka pieteicējai bija zināma valsts sekretāra rezolūcija, saskaņā ar kuru pieteicēja bija līdzatbildīga par rezolūcijas izpildi. Līdz ar to pieteicējai bija zināms apstāklis, ka, vizējot Producēšanas līgumu, pieteicēja ir atbildīga par ministrijas Lietvedības kārtības 77.1.punktā paredzēto. Turklāt saskaņā ar amata pienākumiem pieteicējai bija pienākums ne tikai sniegt juridisko atbalstu publisko iepirkumu jomā un nodrošināt līgumu projektu izstrādāšanu un saskaņošanu, bet arī veikt departamenta darbinieku veikto uzdevumu izpildes kontroli, ko šajā gadījumā pieteicēja nav veikusi.

Nav konstatējami fakti, ka pieteicēja būtu vēlējusies vai apzināti pieļāvusi negatīvo seku iestāšanos. Tomēr pieteicējas faktiskās darbības (iepirkuma līguma vizēšanas procesā apzināti pārbaudot tikai līguma atbilstību juridiskās tehnikas prasībām) liecina par to, ka pieteicēja Producēšanas

līguma saturu ne tikai nav vērtējusi, bet nav uzskatījusi par nepieciešamu to darīt, kas norāda uz to, ka pieteicēja apzinājusies nelabvēlīgu seku iestāšanos, bet vieglprātīgi paļāvusies, ka tās neiestāsies.

[1.4] Vērtējot izdarītā disciplinārpārkāpuma smagumu un tā izdarīšanas rezultātā radītās sekas, ņemti vērā arī Producēšanas līguma izpildes Inventarizācijas komisijas secinājumi par to, ka Producēšanas līgumā atsevišķas izmaksu pozīcijas izmaksas ir nesamērīgas (administratīvās izmaksas pārsniedz pašu pakalpojumu izmaksas), bet atsevišķās pozīcijās Inventarizācijas komisijai ir radušās šaubas par izmaksu atbilstību godīgai komercpraksei. Inventarizācijas komisijas ieskatā izmaksas ir sadārdzinātas, kopējā sadārdzināto pakalpojumu summa ir vērtējama 737 582,10 *euro* apmērā.

[2] 2015.gada 3.jūlijā ministrija izdeva rīkojumu Nr.166 (turpmāk – Lēmums), ar kuru pieteicējai piemērots disciplinārsods – pazemināšana amatā uz vienu gadu, pārceļot ministrijas Administratīvā departamenta direktora vietnieces amatā.

Lēmumā norādīts, ka pieteicēja, pildot ministrijas Juridiskā departamenta direktores pienākumus, nav nodrošinājusi Producēšanas līguma satura atbilstību Publikas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 1. un 3.punktam un 8.pantam, nav ievērojusi ministrijas Lietvedības kārtības 46.punktu un nav kvalitatīvi veikusi savus amata pienākumus saskaņā ar amata aprakstiem, tādējādi aiz rupjas neuzmanības izdarījusi Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā norādīto disciplinārpārkāpumu (amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana), kā rezultātā nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm (Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 15.panta ceturtās daļas izpratnē). Tādējādi, pamatojoties uz Atzinumā un Atzinuma kopsavilkumā minēto, Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 11.panta 3. un 4.punktu, 31.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu, Valsts civildienesta likuma 41.panta 1.punkta "i" apakšpunktu, 40.pantu un Darba likuma 149.panta piekto daļu, un ievērojot Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 31.panta trešo daļu, pieteicējai par Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu piemērots disciplinārsods – pazemināšana amatā uz vienu gadu, pārceļot ministrijas Administratīvā departamenta direktora vietnieces amatā.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 31.jūlijā saņemts pieteicējas pieteikums. Pieteicēja balstās uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicēja nav bijusi iesaistīta darba grupā vai komisijā, kā arī kā amatpersona nav pieņēmusi lēmumus attiecībā uz dalību izstādē "/Nosaukums A/ 2015". Vienīgā pieteicējas saistība ar šo projektu ir pieteicējas vīza uz Producēšanas līguma.

Pieteicējas ieskatā tikai iepirkumu komisijas locekļi pirms iepirkuma izsludināšanas ir tiesīgi veikt Atzinuma 2.3.1.-2.3.3.punktā minētos grozījumus, jo tie ir būtiski līguma grozījumi, kurus pie parakstīšanas vairs nevar mainīt. Līdz ar to saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 23.panta ceturto un piekto daļu par līguma saturu ir atbildīga visa iepirkumu komisija kopumā, nevis atsevišķas amatpersonas. Atzinuma 2.7.punktā arī atzīts, ka Producēšanas līgums slēdzams uz tiem pašiem nosacījumiem, kādi definēti iepirkuma dokumentācijā, tomēr vienlaicīgi mēģināts pamatot, ka kādai no ministrijas amatpersonām, pretēji likumā noteiktajam, tomēr vajadzēja šajā procesā iejaukties.

Pieteicējas ieskatā Reglamenta 2.6.punktā noteiktais uzdevums organizēt valsts iepirkumu procedūras un nodrošināt valsts iepirkumu komisijas darbu, nedod tiesības iejaukties speciāli izveidotas iepirkumu komisijas darbībā un jebkādā veidā ietekmēt tās lēmumu pieņemšanu un dokumentu apstiprināšanu, it sevišķi, ja tā pieņem lēmumu pati izstrādāt visu ar iepirkumu saistīto dokumentāciju un šādas tiesības tai dod ārējais normatīvais akts.

[3.2] Iesniegumu par iepirkumu veikšanu 2013.gada 23.maijā sagatavoja /pers. E/ un saskaņoja to ar valsts sekretāru /pers. C/. Saskaņojums ar valsts sekretāru nozīmē viņa akceptu iepirkuma priekšmetam, noteiktam līdzekļu apjomam, iepirkuma atbilstībai ministrijas prioritātēm. Tā kā bija sagatavots rīkojuma projekts par speciālas iepirkumu komisijas izveidi, kuras sastāvā bija arī Tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītāja /pers. D/, sagatavoto iepirkuma iesniegumu pieteicēja novirzīja viņai, lai uz tā pamata iepirkumu komisija varētu uzsākt darbu pie iepirkuma dokumentācijas sagatavošanas. Procesa aprakstā arī noteikts, ka atbildīga par konkursa nolikuma un līguma projekta izstrādi ir iepirkumu komisija, kā arī pārskatāmi nodalīti procesi, par kuriem atbild iepirkumu komisija un par kuriem Iepirkumu un juridiskā un atbalsta nodaļa.

Līdz ar to nepareizi ir Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas izdarītie secinājumi Atzinuma 2.8.punktā, kur iepirkuma iesniegums tiek definēts kā ziņojums, valsts sekretāra saskaņojums tiek nosaukts par rezolūciju, kas nodota izpildei /pers. D/ un /pers. A/.

Nepareizi ir arī Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas apgalvojums, ka pieteicēja un /pers. D/ ir dokumenta izstrādātājas, līdz ar to arī uzskatāmas par atbildīgām par nepieciešamo dokumentu (tostarp iepirkuma līguma) satura atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Tādējādi Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija faktiski norāda, ka nevis iepirkuma komisija izstrādāja un apstiprināja minētos iepirkuma dokumentus (kā to apliecina iepirkumu komisijas protokoli, kas ir dokumentāls pierādījums), bet gan atsevišķas ministrijas amatpersonas. Atzinuma 2.11.punktā norādīts, ka /pers. D/ un pieteicēja ir par līguma izvērtēšanu atbildīgās amatpersonas, nepamatojot savus secinājumus ar ārējo vai iekšējo tiesību aktu prasībām, kuros būtu noteikts šāds pienākums.

Pieteicējas ieskatā no ministrijas Lietvedības kārtības 77.7.punkta izriet, ka Juridiskā departamenta direktors, vizējot dokumentu, atbild tikai par dokumenta atbilstību juridiskās tehnikas prasībām. Līdz ar to pieteicēja, izskatot Producēšanas līguma projektu, vadījās no Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumiem Nr.108 "Normatīvo aktu projektu sagatavošanas noteikumi", kā arī Dokumentu juridiskā spēka likuma, Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumiem Nr.916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" un speciālās tiesību normas – Publisko iepirkuma likuma 67.panta otrās daļas, kurā noteiktas iepirkuma līguma galvenās sastāvdaļas. Visiem iepriekš minētajiem aktiem līguma projekts atbilda, tāpēc arī pieteicēja, to vizējot, saskaņoja tā atbilstību juridiskās tehnikas prasību ievērošanai.

[3.3] Pretrunīgs ir Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas vērtējums par līguma nepilnībām. Piemēram, Atzinumā nav norādīts, kā tieši informācija par līgumcenu un tās sadalījumu pa izpildes posmiem kavē iespēju efektīvi uzraudzīt valsts budžeta līdzekļu izlietojumu. Pieteicējas ieskatā Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas apgalvojums par līgumcenas palielināšanas risku ir kļūdains. Līgumcenas palielināšanas risks nepastāv, jo to nepieļauj ne Publisko iepirkumu likums, ne konkrētais publisko iepirkumu līgums. Risks tika mazināts, ietverot Producēšanas līgumā instrumentus izmaksu kontrolei no pasūtītāja puses. Valsts pārvaldes uzdevumu izpildes un līdzekļu izlietojuma kontroles prasības ir ietvertas normatīvajos aktos. Atsevišķas kārtības paredzēšana Producēšanas līgumā pati par sevi nenodrošina izlietoto līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu. Atzinumā nav norādīts, kas tieši Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijai ļāvis izdarīt pieņēmumu, ka Producēšanas līgumā ietvertie līdzekļi efektīvas un ekonomiskas izlietošanas nodrošināšanai ir pieļaujami, tomēr nav uzskatāmi par efektīviem, jo faktiski padara līgumu par neiespējamu (nenorādot, kādā veidā), kā arī rada potenciālus tiesvedības riskus (nenorādot, kas tieši rada tiesvedības riskus).

[3.4] Atzinuma 2.5.1.punktā norādīts, ka ir ignorētas Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma normas, nenorādot, kuras tieši normas, kā arī nenorādot, kādā veidā notikusi konkrēto tiesību normu "ignorēšana". Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas secinājums par it kā neatbilstošo Producēšanas līguma kvalitāti un neatbilstību normatīvajiem aktiem ir pretrunā ar Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas konstatējumu Atzinuma 2.5.2.punktā, kurā norādīts, ka tā neapšauba Producēšanas līguma spēkā esamību un atbilstību Publisko iepirkumu likumam. Pieteicējas ieskatā iepirkumu komisija, apstiprinot līguma tekstu, detalizēti analizēja tā saturu, tās sastāvā bija arī finanšu speciālisti, kas bija atbildīgi par naudas līdzekļu apmēriem un izlietojumu. Pie tam jāņem vērā, ka līgums tika slēgts par piedalīšanos starptautiskā izstādē, lai prezentētu Latvijas tēlu, un šajā gadījumā prioritārais mērķis arī varētu nebūt līdzekļu ekonomija.

[3.5] No ministrijas kā publikas personas puses ir veiktas darbības, nodrošinot Producēšanas līguma noslēgšanu tiesiskas iepirkumu procedūras rezultātā. Savukārt Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 8.pantā noteiktais aizliegums publiskai personai iegādāties īpašumā vai lietošanā mantu vai arī pasūtīt pakalpojumus vai darbus par acīmredzami paaugstinātu cenu ne Lēmumā, ne Atzinumā nav pierādīts. Turklāt nepareizi ir publiskas personas pienākumu attiecināt uz pieteicēju.

[3.6] Iepirkumu komisijas apstiprinātais Producēšanas līguma saturs ir sabalansēts – producents pakalpojumus sniedz atbilstoši pasūtītāja saskaņotam pakalpojumu plānam un laika grafikam, kā arī par saviem līdzekļiem novērš trūkumus (līguma 3.1.2., 3.1.10., 4.7. u.c. punkti). Pasūtītājs apmaksā tikai pienācīgi veiktos pakalpojumus (līguma 3.2.3.punkts) un var veikt kontroli, pieprasot paziņojumus (līguma 3.2.4.punkts). Pasūtītāja pretenzijas producentam ir saistošas, trūkumus novērš producents (līguma 3.2.5.punkts), trūkumus, ko nav novērsis producents, novērš pasūtītājs uz producenta rēķina. Pakalpojumi tiek pieņemti ar pieņemšanas nodošanas aktu (līguma 4.11.punkts), līgumā paredzēts gan līgumcenas sadalījums, gan apmaksājamo summu samazinājums trūkumu gadījumā. Producents maksā par trūkumiem un zaudējumiem (līguma 6.9. u.c. punkti). Līgumcenas kopējais apmērs ir noteikts Producēšanas līgumā, kā atzinusi pati Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija Atzinuma 2.5.9.punktā, tās palielināšanas risks ir izslēgts. Atsevišķo līguma priekšmetu sadārdzinājumu līguma saturs pieļauj kontrolēt ar tiesībām prasīt pienācīgu izpildījumu un ziņojumus par paveikto. Tas jebkurā gadījumā ir kontrolējams un novēršams tikai un vienīgi līguma izpildes gaitā, par ko pārkāpuma sastāvs pieteicējai nav kvalificēts.

Līdz ar to kopumā Producēšanas līgumā norādītie noteikumi nav uzskatāmi par nesaprotamiem, neefektīviem vai ar paaugstinātu risku saistītiem, līdz ar to Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija nepamatoti kvalificējusi pārkāpuma objektīvo pusi. Pieteicējas ieskatā nav iespējams sastādīt tādu līguma tekstu, kas pilnībā izslēgtu saimniecisko risku. Pieteicējas ieskatā atbilstoši Producēšanas līgumam ir iespējams veikt efektīvu kontroli pār pakalpojumu izpildes kvalitāti noteiktajos izpildes termiņos, kā arī novērst trūkumus vai zaudējumus, ja tādi rastos līguma izpildes gaitā, turklāt saistības ir pastiprinātas ar līgumsodu. Līdz ar to Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija ir nepamatoti konstatējusi Disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteikto pārkāpumu. Lietā esošie materiāli neapstiprina to, ka Producēšanas līguma saturs ir prettiesisks, līdz ar to arī līguma vizēšana nav uzskatāma par prettiesisku rīcību.

Līguma kvalitāte ir subjektīvs jēdziens. Pieteicējas ieskatā Producēšanas līgums atbilda Publisko iepirkumu likumam un Civillikuma vispārējiem nosacījumiem, kā arī tas noslēgts saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas likuma nosacījumiem. Producēšanas līgums ir līdzīgs, piemēram, Labklājības ministrijas mājas lapā publicēto iepirkumu līgumu projektiem. Pašreiz pastāv strīds par komandītsabiedrību "EXPO 2015", tomēr tas nav līguma kvalitātes dēļ.

[3.7] Atzinuma 2.13.punktā minētais, ka pieteicēja nav nodrošinājusi /pers. D/ darbības uzraudzību, ir nepamatots. Saskaņā ar amata aprakstu pieteicējai ir jāuzrauga Tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītājas darbība, pildot tiešos amata pienākumus, nevis jebkuras citas darbības un pienākumus, ko /pers. D/ veic saskaņā ar atsevišķiem ministrijas rīkojumiem. Atzinumā nav norādīts, kā pieteicējai vajadzētu kontrolēt padoto amatpersonu, kura darbojas iepirkumu komisijā. Ja pieteicēja ierastos uz iepirkumu komisijas sēdēm, dotu norādījumus, kādi lēmumi jāpieņem iepirkumu komisijai, kā padotajam ierēdnim jābalso u.tml., tā būtu rupja iejaukšanās iepirkumu komisijas darbā. Tas būtu arī pretēji Publisko iepirkumu likuma 23.pantā noteiktajam.

Grozījumus Producēšanas līgumā varēja veikt tikai iepirkuma komisija.

[3.8] Atzinuma 2.13.punktā norādīts, ka pieteicēja nav apzināti pieļāvusi negatīvo seku iestāšanos, tomēr Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija vienlaicīgi, nepamatojot ar pierādījumiem, kas to apliecina, definē nodarījuma subjektīvo pusi – pieteicēja apzinājusies nelabvēlīgu seku iestāšanos. Turklāt nekur nav norādīts, kas tieši ir šīs negatīvās sekas, kā arī, vai ir saskatāma cēloņsakarība starp pieteicējas darbību un sekām.

[3.9] Atzinuma 2.14.punktā cita starp ir norādīts, ka Inventarizācijas komisijai radušās šaubas par izmaksu atbilstību godīgai komercpraksei. Uz šī norādījuma pamata Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija ir izdarījusi secinājumu, ka pieteicējai vairāk nevar uzticēties saistībā ar departamenta direktora kompetencē esošo pienākumu izpildi.

Inventarizācijas komisijas secinājumi nav saistīti ar producēšanas līguma saturu, bet tie skar producēšanas līguma izpildi. Par Producēšanas līguma izpildi bija atbildīga līgumā norādītā amatpersona. Turklāt Inventarizācijas komisijas secinājumi ir strīdīgi.

Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija nav arī veikusi konkrētus zaudējuma aprēķinus. Lietā nav pierādīts, ka pieteicēja ar savu rīcību būtu nodarījusi būtisku kaitējumu valsts interesēm.

Ja par pieteicējas disciplinārpārkāpuma rezultātu tiek uzskatīts iepirkuma procedūras rezultātā noslēgts Producēšanas līgums, vērtējams būtu, kā tieši minētais līgums tā noslēgšanas brīdī radīja būtisku kaitējumu valsts vai sabiedrības interesēm. Kā arī tas, tieši kādām valsts un sabiedrības interesēm tika nodarīts būtisks kaitējums. Jāņem vērā, ka uz Producēšanas līguma noslēgšanas brīdi bija spēkā esošs Ministru kabineta lēmums par dalību izstādē un līguma noslēgšana bija tieši vērsta uz šī lēmuma izpildes nodrošināšanu. Ministru kabineta lēmuma maiņa pati par sevi nav pamats publisko iepirkuma līguma grozījumiem, pielāgojot to izmaiņām Ministru kabineta lēmumos. Pieņemot lēmumu par nepiedalīšanos izstādē, Ministru kabineta rīcībā bija informācija par zaudējumiem (tas izrietēja no ministrijas iesniegtā informatīvā ziņojuma saistībā ar "/Nosaukums A/ 2015" projektu), kurus radīs lēmuma pieņemšana par atteikšanos no dalības izstādē. Līdz ar to šie zaudējumi nav vērtējami kā radušies no Producēšanas līguma noslēgšanas. Attiecīgi pieteicējas rīcībā nav konstatējama nekvalitatīva amata pienākumu pildīšana un tās rezultātā nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm.

[3.10] Piemērojot pieteicējai disciplinārsodu, ministrija pati nav vērtējusi Atzinuma tiesiskumu, bet ir balstījusies tikai uz Komisijas secinājumiem.

[3.11] Disciplinārlietas izmeklēšanas ietvaros nav ievērots privātpersonas tiesību ievērošanas princips, tiesiskuma princips, patvaļas aizlieguma princips, samērīguma princips un procesuālā taisnīguma princips. Pieteicēja nav atbilstoši uzklausīta, līdz ar to ministrija nav ievērojusi arī Administratīvā procesa likuma 62.pantā noteikto iestādes pienākumu.

[3.12] Lēmumā ir pieļauta rīcības brīvības izmantošanas kļūda – ne Atzinumā, ne Lēmumā nav minēti adresātam saprotami un tiesā pārbaudāmi lietderības apsvērumi, kā to nosaka Administratīvā procesa likuma 67.panta otrā daļa. Nav iespējams konstatēt un pārliecināties, vai lietderības apsvērumi ir pareizi un pamatoti, vai tie vispār garantē soda mērķa sasniegšanu. Pieteicējai nav saprotams arī tas, kāpēc attiecībā uz pieteicēju ir izdots konkrēta satura administratīvais akts.

Pieteicēja pirms disciplinārsodīšanas saskaņā ar ministrijas 2015.gada 1.jūlija rīkojumu Nr.534-p tika pārcelta citā departamentā, kura ietvaros neietilpst organizēt valsts iepirkuma procedūras, nodrošināt publisko iepirkumu procedūras un nodrošināt publisko iepirkumu komisijas darbu, kā arī pieteicējas jaunais amata apraksts neparedz juridiska atbalsta sniegšanu iepirkumu jomā, nodrošināt līgumprojektu izstrādāšanu un saskaņošanu. Minētais soda veids teorētiski varētu būt piemērots, ja pieteicēja disciplinārsoda noteikšanas brīdī ieņemtu to amatu, kuru pienākumu nepildīšanu kvalificēja atbildētāja. Pazemināšana ir adekvāta tad, ja soda noteikšanas brīdī amatpersona atrodas tajā amatā, kurā izdarīts disciplinārpārkāpums, nevis faktiskajos apstākļos, kad amatpersona vairs neatrodas attiecīgajā amatā. Līdz ar to nav saprotams, kā ministrijas noteiktais soda veids attur pieteicēju no Atzinumā un Lēmumā kvalificēto disciplināro pārkāpumu izdarīšanas.

Ne Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija, ne ministrija nav vērtējusi soda veida piemērošanas iespēju un nav pamatojusi savu izvēli, kādēļ konkrētais soda veids ir vispiemērotākais.

[3.13] Pašreiz ministrija ir atguvusi 334 917,42 *euro* no komandītsabiedrībai "EXPO 2015" samaksātajām summām. 2015.gada 20.februāra dienesta pārbaudes ziņojumā ir norādīta 737 582,10 *euro* zaudējumu summa. Pieteicējai nav skaidrs, kā atgūtais līdzekļu apjoms ietekmē ministrijai

nodarīto zaudējumu apmēru.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 15.septembrī saņemts ministrijas paskaidrojums. Ministrija pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Atzinumā un Lēmumā minētajiem argumentiem. Papildus ministrija norādījusi turpmāk minēto.

[4.1] Iepirkuma līguma projekts pēc savas būtības ir nepabeigts dokuments bez galīgā noregulējuma statusa, faktiski tas ir darba dokuments. Ne ministrijas kvalitātes vadības sistēmas procesa Nr.22-3/4.15 "Publiskie iepirkumi" 4.1.sadaļas 5.procedūras apraksts, ne ārējie normatīvie akti nepiešķir iepirkuma līguma projektam imperatīvu juridisko spēku un nenosaka aizliegumu veikt iepirkumu komisijas apstiprinātā projektā jebkādas izmaiņas. Vēl vairāk – iepirkumu komisijas 2013.gada 13.novembra protokolā Nr.6 skaidri ir noteikts, ka iepirkumu līguma projekts var tikt precizēts, pamatojoties uz pretendenta, ar kuru tiks slēgts līgums, piedāvājumā ietverto informāciju.

Publisko iepirkumu likuma 67.[1]pants reglamentē grozījumu veikšanu jau spēkā esošā iepirkuma līgumā, proti, līgumā, kas ir parakstīts un stājies spēkā. Minētā tiesību norma neliedz veikt izmaiņas iepirkuma līguma projektā (darba dokumentā), turklāt tādas izmaiņas, kas pastiprina pasūtītāja tiesību aizsardzību.

[4.2] Saskaņā ar pieteicējas amata aprakstiem pieteicējas amata galvenie pienākumi bija valsts iepirkumu procesa nodrošināšana un kontrole departamentā, līgumu projektu izskatīšana un vizēšana. Līdz ar to pieteicējai nav bijis tikai formāls pienākums apskatīt līgumus, neiedziļinoties to būtībā.

[4.3] Iepirkumu komisija, kā izriet no tās 2013.gada 13.novembra protokola Nr.6, atbilstoši kvalitātes vadības sistēmas procesa Nr.22-3/4.15 "Publiskie iepirkumi" apstiprināja sākotnējo Producēšanas līguma projektu, taču pirms Producēšanas līguma nodošanas valsts sekretāram parakstīšanai Producēšanas līguma projekts gala izstrādei tika nodots /pers. D/ kā Tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītājai saskaņā ar minētās nodaļas kompetenci, nevis kā iepirkumu komisijas loceklei. Minēto netieši pierāda arī ministrijas 2014.gada 2.janvāra rīkojums Nr.1-p, kuru vizējusi arī pieteicēja un ar kuru /pers. D/ kā Juridiskā departamenta Tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītājai tika piešķirta piemaksa par pienākumu pildīšanu "/Nosaukums A/ 2015" projektā, kā arī 2014.gada 2.jūlijā pieteicējas parakstītais dienesta ziņojums Nr.231.1-3-1438, kurā norādīts, ka /pers. D/ kā Juridiskā departamenta Tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītājai būtu pagarināma piemaksa par pienākumu pildīšanu, kas saistīta ar līgumu juridisko kvalitāti un uzraudzību "/Nosaukums A/ 2015" projektā. Līdz ar to konstatējams, ka pieteicēja Producēšanas līgumu vizēja nevis kā Juridiskā departamenta amatpersona, kura atbilstoši ministrijas Lietvedības kārtības 77.7.apakšpunktam atbild par dokumenta atbilstību juridiskās tehnikas prasībām, bet gan kā departamenta direktore saskaņā ar Lietvedības kārtības 77.3.apakšpunktu, atbildot par Juridiskajam departamentam uzticētās nozares dokumentu atbilstību ministrijas vadības un attiecīgās nozares politikas nostādnēm. Vienlaikus pieteicēja atbilstoši Reglamenta 4.3.5.apakšpunktam atbildēja par departamenta uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi. Tādējādi /pers. D/ kā Tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītājai tika nodots pienākums izstrādāt Producēšanas līguma gala versiju, savukārt pieteicējai, vizējot dokumenta projektu, bija jāpārbauda un jānodrošina tā kvalitāte.

Gadījumā, ja pieteicēja uzskatīja, ka viņai nav iespēju un tiesību veikt Producēšanas līgumā tādas izmaiņas, lai nodrošinātu tā atbilstību Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma normām, pieteicējai bija iespējas vismaz vērst Producēšanas līguma parakstītāja uzmanību uz līguma nepilnībām, piemēram, sastādot dienesta ziņojumu u.tml. Arī no Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 1. un 3.punkta pieteicējai izriet pienākums izrādīt personisku iniciatīvu, ja, piemēram, pieteicēja, pildot amata pienākumus, konstatē nekvalitatīvu līguma projektu. Tāpat arī Valsts civildienesta likuma 16.panta pirmā daļa noteic, ka ierēdnis, pildot amata pienākumus, ir atbildīgs par savas darbības vai bezdarbības likumību. Ja ierēdnim rodas šaubas par uzdevuma likumīgumu, viņa pienākums ir atteikties no uzdevuma pildīšanas, rakstveidā informējot amatpersonu, kas devusi uzdevumu.

Turklāt jebkurā gadījumā ministrijas ieskatā juridiskā tehnika aptver arī juridisko dokumentu piemērošanu, interpretāciju un realizāciju, lai tostarp nodrošinātu juridisko aktu likumību sagatavošanas un piemērošanas procesā.

[4.4] Nav pamatots pieteicējas arguments, ka viņai nebija iespēja izklāstīt visus apsvērumus, jo viņa nav zinājusi un nav tikusi informēta par visiem pārkāpumiem. Pieteicēja tika uzklausīta 2015.gada 23.aprīļa sēdē, kā arī no pieteicējas tika saņemti rakstveida paskaidrojumi 2015.gada 27.aprīlī. Pieteicēja bija informēta par Ekonomikas ministrijas 2015.gada 23.februāra rīkojuma Nr.43 saturu, no kura bija secināms disciplinārlietas izmeklēšanas tvērums. Līdz ar to pieteicējai bija zināmi visi faktiskie lietas apstākļi. Tas nozīmē, ka pieteicēja varēja Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijai izklāstīt visus savus apsvērumus, aizstāvot savas intereses visā izmeklēšanas laikā (vairāk kā četri mēneši), negaidot īpašus Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas uzaicinājumus un jautājumus. Tāpat pieteicējai tika nodrošināta iespēja iepazīties ar lietas materiāliem, nodrošinot, ka pieteicēja var izprast, par kādiem iespējamiem pārkāpumiem viņa tiek vainota, kādi ir pierādījumi lietā.

[4.5] Producēšanas līgums veicināja pakalpojumu apmaksu, apmaksājot vēl nesniegtus pakalpojumus bez materiāliem nodevumiem, tādējādi radot zaudējumus valsts budžetam. Šādas Producēšanas līguma sekas un līguma neatbilstība valsts interesēm pieteicējai kā Juridiskā departamenta direktorei un kompetentajai amatpersonai bija jāidentificē un jāvērš citu atbildīgo amatpersonu uzmanība. Producēšanas līguma slikto kvalitāti, kuras rezultātā tika skartas būtiskas valsts intereses, apliecina šobrīd radušās problēmas, kas tika identificētas pēc tam, kad Ministru kabinets pieņēma koleģiālu lēmumu izbeigt līdzdalību izstādē "/Nosaukums A/ 2015" un izpildīt Producēšanas līguma 7.5.apakšpunktā noteikto par galējo savstarpējo norēķinu.

Inventarizācijas komisija secināja, ka kopumā vairāk nekā 91% no veiktajiem maksājumiem ir uzskatāmi par nepamatoti veiktiem, ņemot vērā nodevumu neesamību vai to kvalitāti, kā arī izmaksu pamatojošo dokumentu (piemēram, līgumu ar trešajām personām) trūkumu. Arī tas, ka ministrijai ir jāvēršas tiesā pret komandītsabiedrību "EXPO 2015" par Producēšanas līguma izpildi, ir uzskatāms par nekvalitatīvu pieteicējas amata pienākumu pildīšanas rezultātu, kas rada būtisku kaitējumu valsts interesēm. Pieteicējai vajadzēja nodrošināt, ka apmaksa par Producēšanas līguma ietvaros sniegtajiem pakalpojumiem tiek veikta korekti un netiek radīts kaitējums valsts interesēm. Cita starp to, kādu būtisku nozīmi korektai publisko iepirkumu procedūras ievērošanai (tostarp iepirkuma līguma sagatavošanai) piešķīris likumdevējs, pierāda Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā ietvertās sankcijas par publisko iepirkumu procedūru regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem.

[4.6] Pieteicēja kļūdaini norādījusi, ka viņa nav tā persona, kas atbild par iestādes (ministrijas) mantu.

Katrs ierēdnis un amatpersona atbild par efektīvu publiskās mantas izlietojumu. Disciplinārlietas izmeklēšanas komisija Atzinuma 3.sadaļas 3.15.apakšpunktā ir konstatējusi, ka valstij ir nodarīti zaudējumi vismaz 535 285,80 *euro* apmērā.

[4.7] Nepatiess ir pieteicējas apgalvojums, ka lietā nav pierādīts, ka viņa ar savu rīcību būtu nodarījusi kaitējumu valsts interesēm. Atzinumā ir konstatēts, ka Producēšanas līgums cēloņsakarīgi radīja negatīvu ietekmi uz valsts budžeta līdzekļiem. Ja pieteicēja savlaicīgi, pildot savus tiešos amata aprakstā noteiktos pienākumus, būtu novērsusi Producēšanas līguma parakstīšanu šādā redakcijā, tiktu novērsta Atzinumā konstatēto Producēšanas līguma seku iestāšanās, proti, netiktu veikti maksājumi par nesaņemtiem pakalpojumiem un mantiskām vērtībām. Šobrīd Producēšanas līgums ir izbeigts, bet ministrija ir jau veikusi maksājumus, kuri, kā atzinusi Inventarizācijas komisija, lielākajā daļā ir nepamatoti, valstij ir radušies zaudējumi, kuru atgūšana potenciāli būs apgrūtināta.

[4.8] Konkrētais disciplinārpārkāpums ir izdarīts aiz neuzmanības. Ņemot vērā pieteicējas amatu, nav šaubu par to, ka pieteicējai bija zināms, ka atbilstoši ieņemamajam amatam un profesionālajai kvalifikācijai viņai bija jānodrošina dokumentu tiesiskuma pārbaude un dokumentu satura atbilstība valsts interesēm. Pieteicējai bija jāsaprot arī tas, kādas sekas rada valstij Atzinumā konstatētās pieteicējas darbības, vērtējot dokumentu projektus un to

ietekmi uz valsts budžeta izlietojuma ekonomisko līdzsvaru, piemēram, maksājumu veikšanu par nesniegtiem materiāliem.

[4.9] Nosakot sodu, tika ņemts vērā tas, ka pieteicējas līdzšinējās darbības novērtējums bija pozitīvs, viņa nebija iepriekš disciplināri sodīta, un pieteicējas rīcībā nebija saskatāma klaji pretrunīga attieksme, kā arī tas, ka attiecībā uz pieteicēju netika konstatēti Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 13. un 14.pantā paredzētie vainu mīkstinošie apstākļi.

[4.10] Konkrētajā gadījumā Lēmumu pieņēma ministrijas valsts sekretāra pienākumu izpildītājs, valsts sekretāra vietnieks /pers. F/, ņemot vērā starplēmumā (Atzinumā) konstatēto un secināto. Līdz ar to Lēmumā, pretēji pieteicējas apgalvotajam, ir iekļauts pamatojums.

[4.11] Attiecībā uz pieteicējas norādīto, ka disciplinārsoda mērķis ir sodīt vainīgo ierēdni, kā arī panākt, lai ierēdnis ievērotu normatīvos aktus un turpmāk atturētos no disciplinārpārkāpumu izdarīšanas, bet pieteicēju pārceļot departamentā, kura uzdevumos neietilpst organizēt valsts iepirkuma procedūras, minētais disciplinārsoda mērķis pilnībā nevar tikt sasniegts, minēts, ka tiesību normas mērķis nav novērst attiecīgā, konkrētajā lietā konstatētā disciplinārpārkāpuma atkārtošanos, bet gan atturēt ierēdni no jebkāda pārkāpuma veikšanas nākotnē. Turklāt ministrijas 2015.gada 1.jūlija rīkojums Nr.534-p par pieteicējas pārcelšanu ir ticis pieņemts ministrijas strukturālās reorganizācijas ietvaros pirms Lēmuma pieņemšanas un nav saistīts ar konstatēto disciplinārpārkāpumu.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja prasību uzturēja, norādot uz rakstveidā sniegto argumentāciju. Ministrijas pārstāvis prasību neatzina, balstoties uz rakstveidā sniegto motivāciju.

Motīvu daļa

[6] Ar Ministru kabineta 2012.gada 26.jūnija lēmumu (protokols Nr.36, 37.§) ministrija tika noteikta par atbildīgo institūciju Latvijas dalībai izstādē "/Nosaukums A/ 2015" (2.punkts).

Ministrija 2013.gada 19.decembrī ar komandītsabiedrību "EXPO 2015" noslēdza Producēšanas līgumu. Producēšanas līgumcena bija noteikta 2 541 249,05 *euro* (bez pievienotās vērtības nodokļa).

Ministrija uzskata, ka Producēšanas līgums ir nekvalitatīvs: nav nodrošināts ekonomiskais līdzsvars starp līgumslēdzējām pusēm, līgumcenas izlietojums nav skaidrs, un pastāv līgumcenas palielināšanas risks, komandītsabiedrības "EXPO 2015" izpildīto darbu atskaišu forma nav skaidra, un darba sagaidāmais rezultāts nav skaidrs.

No lietā esošā Producēšanas līguma redzams, ka to ir vizējusi pieteicēja (*lietas 1.sējuma 81.lapa*). Ministrija uzskata, ka pieteicēja ir atbildīga par līguma satura kvalitāti.

Tiesa turpmāk izvērtēs šādu ministrijas viedokli.

[7] Pieteicēja ir ministrijas Juridiskā departamenta direktore. Juridiskais departaments ir ministrijas struktūrvienība, kas tieši pakļauta valsts sekretāram. To paredz reglamenta 1.punkts. Juridiskā departamenta direktors vada departamentu, nodrošina uzdevumu izpildi un atbild par departamenta uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi. To noteic reglamenta 4.3.1. un 4.3.5.punkts.

Uz 2013.gada 23.maija ziņojuma Nr.32-1-1153 par producēšanas un projektēšanas pakalpojuma iepirkuma organizēšanu ar valsts sekretāra /pers. C/ rezolūciju darbs ir nodots izpildei /pers. D/ un /pers. A/ (*lietas 2.sējuma 55.lapa*).

Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.271 "Ekonomikas ministrijas nolikums" 11.1.punkts paredz, ka valsts sekretārs vada iestādes administratīvo darbu un nodrošina ministrijas funkciju izpildi. Minēto noteikumu 11.8.punkts paredz: valsts sekretārs dod tiešus rīkojumus ministrijas pārvaldes amatpersonām un darbiniekiem. Minēto noteikumu 14.punkts paredz, ka departamenti un patstāvīgās nodaļas ir pakļautas valsts sekretāram vai viņa vietniekam saskaņā ar valsts sekretāra noteikto funkciju sadalījumu.

No vienas puses var piekrist pieteicējai, ka 2013.gada 23.maija ziņojums Nr.32-1-1153 ir iesniegums par iepirkuma procedūras veikšanu, un tādējādi juridisko jautājumu risināšana tiek nodota speciāli izveidotai nodaļai – Iepirkumu un juridiskā atbalsta nodaļai. Tomēr, tiesas ieskatā, nevar atstāt bez vērības to, ka Iepirkumu un juridiskā atbalsta nodaļa ir Juridiskā departamenta sastāvdaļa. Tas noteikts Reglamenta 3.1.punktā. Lai arī publisko iepirkumu procedūrai ir noteikta īpaša kārtība, tomēr tā jāskata kopsakarā ar Juridiskā departamenta uzdevumiem un atbildību. Pretējā gadījumā zūd Juridiskā departamenta direktora amata jēga. Arī no padotības struktūras izriet, ka departamenta direktors nosaka departamenta darbinieku pienākumu sadali, tas paredzēts Reglamenta 4.3.2.punktā un tas sasaistāms ar pienākumu atbildēt par departamenta uzdevumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi, ko paredz 4.3.5.punkts. Tātad, ja Juridiskā departamenta uzdevums ir organizēt valsts iepirkumu procedūras un nodrošināt valsts iepirkuma komisijas darbu, kā to paredz Reglamenta 2.6.punkts, tad tieši Juridiskā departamenta direktors kā hierarhiski augstākā departamenta amatpersona atbild par pienākuma izpildi.

Minētā pakļautības kārtība ir raksturīga valsts pārvaldei kopumā, un vispārīgi ir noteikta Valsts pārvaldes iekārtas likuma 32.pantā, proti, ka valsts pārvaldē amatpersonas iekļautas vienotā hierarhiskā sistēmā, kurā viena amatpersona ir padota citai amatpersonai.

Tieši no šādas pieejas izriet Lietvedības kārtības 46.punkta nosacījumus: ja rezolūcija ir norādīti vairāki izpildītāji, izpilde jāveic tiem kopīgi atbilstoši to amata aprakstā minētajiem pienākumiem vai rezolūcijā norādītajiem atsevišķajiem uzdevumiem. Par uzdevuma izpildi kopumā atbildīgs pirmais rezolūcijā norādītais izpildītājs.

[8] Atbilstoši pieteicējas 2009.gada 1.jūnija amata aprakstam Nr.231.2-3-56-2009 un 2014.gada 18.jūlija amata aprakstam Nr.234-3-77-2014 pieteicējas pienākumos ietilpst juridiskā atbalsta sniegšana publisko iepirkumu jomā, līgumu projektu izstrādāšanas un saskaņošanas nodrošināšana.

Tiesas ieskatā pieteicējas vīza uz Producēšanas līguma ir jāskata ar Juridiskā departamenta un tā direktora uzdevumiem un atbildību kopumā. Pieteicēja argumentē, ka tās vīza ir aplūkojama Lietvedības kārtības 77.7.punkta kontekstā, proti, Juridiskā departamenta amatpersona, kura vizējusi dokumentu, atbild tikai par dokumenta atbilstību juridiskās tehnikas prasībām. Tiesa tam nepiekrīt. Juridiskā departamenta direktors atbild par līguma saturu kopumā. Tas kā Juridiskā departamenta direktors organizē departamenta darbu, lai sasniegtu mērķi - nodrošinātu uzdevumu kvalitatīvu izpildi – ir pašas amatpersonas ziņā. Amatpersona nevar aizbildināties ar to, ka iekšējās procedūras *neļauj* pieteicējai veikt šo darbu, jo kā pieteicēja uzskata, tad iepirkuma līgumu sagatavošana un grozīšana ir tikai iepirkuma komisijas locekļu pienākums.

Tiesas ieskatā šāda pieteicējas kā Juridiskā departamenta direktores amatpersonas loma būtu pārlieku sašaurināta un neatbilstu ieņemamā amata kategorijai. Tiesa uzskata, ka ir saprotams Lietvedības kārtības 77.1.punkts, ka dokumenta izstrādātājs atbild par sagatavotā dokumenta satura atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Tomēr, ja pie tā apstātos, tad nebūtu jēgas amatpersonu savstarpēji hierarhiskai sistēmai.

Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumi Nr.1075 "Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs" noteic valsts pārvaldes amatu klasifikācijas sistēmu un amatu klasificēšanas kārtību. Atbilstoši amata aprakstam var redzēt, ka pieteicēja pēc amata kategorijas ietilpst 21.saimē. Šajā saimē ietilpst amati, kuru pildītāji nodrošina tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu juridisko analīzi, Saeimas, Valsts prezidenta, Ministru kabineta, Ministru prezidenta vai Valsts sekretāru sanāksmē doto uzdevumu izpildes kontroli, kā arī juridisko pakalpojumu sniegšanu. Pieteicēja atbilst

21.saimes VI A līmenim. Šim līmenim raksturīgi ir veikt tiesību aktu un attīstības plānošanas dokumentu juridisko ekspertīzi un piedalīties ar valsts interešu pārstāvību tiesvedības procesos saistītu jautājumu izvērtēšanā un valsts interešu pozīcijas sagatavošanā.

Tātad pieteicējas amata kategorija uzliek plašākus pienākumus – būt ekspertam valsts interešu pozīcijas izpratnē un nodrošināšanā juridiskajos jautājumos.

Turklāt katrai amata kategorijai atbilst savs atalgojums - jo augstāka kategorija, jo atalgojuma līmenis ir augstāks un tas cita starpā ir saistāms ar atbildības apjoma pieaugumu.

[9] Augstākā tiesa ir norādījusi (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2014.gada 2.aprīļa spriedumu lietā SKA-0263-14*), ka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 68.panta pirmo daļu par pārvaldes lēmumu lietderību un tiesiskumu atbild tā pieņēmējs. Atbilstoši panta otrajai daļai pārvaldes amatpersona, kas veic pārvaldes lēmuma projekta tiesiskuma papildpārbaudi, ir atbildīga par savu vērtējumu. Tātad, vizējot pārvaldes lēmuma projektu, papildpārbaudes veicējs atzīst, ka tas ir tiesisks. Papildpārbaudes veicējs ir atbildīgs par savu vērtējumu. Papildpārbaudes veicējs nav atbildīgs par pārvaldes lēmumu prettiesiskumu, ja viņš, konstatējot, ka pārvaldes lēmumu projekts neatbilst tiesību normām, to nav vizējis un rakstveidā minējis savus iebildumus, bet pārvaldes lēmums pieņemts, neievērojot norādītos iebildumus (66.panta trešā daļa un 68.panta otrā daļa). No minētā izriet, ka amatpersonas vīza uz pārvaldes lēmuma nav tikai formāla dokumenta saskaņošana, bet apliecina, ka amatpersona ir uzņēmusies atbildību par tā tiesiskumu savas kompetences ietvaros. Arī starpkaru Senāta spriedumos ir atrodamas atziņas, ka, *ja nu valsts vārdā izdotu un izrakstītu aktu patiesi parakstījis attiecīgs valsts ierēdnis, tad pēdējais taisni uz sava paraksta pamata atbild par to (subscriptio tenet subscribentem), pilnīgi neatkarīgi no tā, vai tas patiesi pārbaudījis aktu resp. viņam bijis faktiski iespējams to darīt. Izņēmumi, saprotams, pielaižami gadījumā, ja augstākā amata persona apzinīgi tikusi maldināta, vai ja notikusi falsifikācija, kuru – pēc lietas apstākļiem – augstākā persona nevarēja novērot. Ka augstākais valsts ierēdnis atbild par viņam padoto zemāko ierēdņu rīcību un darbiem – to amata izpildīšanas robežās – ir viens no administratīvo tiesību pamatprincipiem* (*sk. Latvijas Senāta spriedumi: 1918-1940. Rīga: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, Senatora Augusta Lēbera fonds, 1997-1998., 35-36.lpp.*).

[10] Pieteicēja uzskata, ka Producēšanas līgumā līgumcenas palielināšanas risks nepastāv, līgumā ir ievērots pušu ekonomiskais līdzsvars, līguma noteikumi ir saprotami un efektīvi, Inventarizācijas komisijas secinātais attiecas uz līguma izpildi, nevis uz tā satura kvalitāti.

Tiesa ņem vērā, ka pieteicējas kā valsts amatpersonas primārais uzdevums ir aizstāvēt valsts interešu pozīciju ministrijas civiltiesiskajās attiecībās ar privātpersonām. No Ministru kabineta 2015.gada 11.augusta sēdes protokola Nr.38 redzams, ka Ministru kabinets ir lēmis nepiedalīties izstādē. Tieši šādā kontekstā ir aplūkojami Producēšanas līguma izpildes 2015.gada 14.aprīļa Inventarizācijas komisijas secinājumi (*lietas 1.sējuma 220.lapa*) par to, ka maksājumi saistībā ar Producēšanas līgumu 91% gadījumu ir veikti nepamatoti. Tātad Producēšanas līguma 2.pielikuma 2.3., 2.4., 3.3. un 8.2.3.pozīciju izmaksas ir nesamērīgas (administratīvās izmaksas pārsniedz pašu pakalpojumu izmaksas), bet 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 3.5., 3.8., 4.2., 4.3., 5.2., 5.3., 6.1., 7.1., 7.2., 7.5., 8.1.1., 8.2., 9.2., 10.1., 10.2.1., 10.3., 13.1., 13.2.1., 13.2.2. un 13.2.4.pozīciju izmaksās Inventarizācijas komisijai nav bijusi pārliecība par izmaksu atbilstību godīgai komercpraksei. Inventarizācijas komisijas ieskatā izmaksas ir sadārdzinātas, kopējā sadārdzināto pakalpojumu summa ir vērtējama 737 582,10 *euro* apmērā.

Tiesa neapšauba Inventarizācijas komisijas secināto un piekrīt ministrijai, ka Producēšanas līgumā ietvertās būtiskās neatbilstības ir sekmējušas ne tikai līguma nekvalitatīvo izpildi, bet konkrētajā gadījumā, kad līgums ir izbeigts, tiešā veidā sekmēs sarežģīto zaudējumu piedziņas procesu. Jānorāda, ka komandītsabiedrība "Expo 2015" ir vērsusies tiesā ar civilprasību pret ministriju par zaudējumu piedziņu (dati no Tiesu informācijas sistēmas). Tā rezultātā ministrija pareizi ir secinājusi, ka pieteicēja nav nodrošinājusi Producēšanas līguma satura atbilstību Publikas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 1. un 3.punktam (publiska persona, kā arī kapitālsabiedrība rīkojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, tas ir rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu un manta iegūstama īpašumā vai lietošanā par iespējami zemāku cenu) un 8.pantam (publiskai personai un kapitālsabiedrībai aizliegts iegādāties īpašumā vai lietošanā mantu vai arī pasūtīt pakalpojumus vai darbus par acīmredzami paaugstinātu cenu).

Līdz ar to pareizs ir Lēmumā secinātais, ka pieteicēja, pildot ministrijas Juridiskā departamenta direktores pienākumus, nav nodrošinājusi Producēšanas līguma satura atbilstību Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 1. un 3.punktam un 8.pantam, nav ievērojusi ministrijas Lietvedības kārtības 46.punktu un nav kvalitatīvi veikusi savus amata pienākumus saskaņā ar amata aprakstiem, tādējādi aiz rupjas neuzmanības izdarījusi Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā norādīto disciplinārpārkāpumu (amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana), kā rezultātā nodarīts būtisks kaitējums valsts interesēm (Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 15.panta ceturtās daļas izpratnē).

Nav konstatējami fakti, ka pieteicēja būtu vēlējusies vai apzināti pieļāvusi negatīvo seku iestāšanos. Tomēr pieteicējas faktiskās darbības (iepirkuma līguma vizēšanas procesā apzināti pārbaudot tikai līguma atbilstību juridiskās tehnikas prasībām) liecina par to, ka pieteicēja Producēšanas līguma saturu ne tikai nav vērtējusi, bet nav uzskatījusi par nepieciešamu to darīt, kas norāda uz to, ka pieteicēja apzinājusies nelabvēlīgu seku iestāšanos, bet vieglprātīgi paļāvusies, ka tās neiestāsies.

Tādējādi, ministrija pareizi pieteicējai par Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu piemērojusi disciplinārsodu – pazemināšana amatā uz vienu gadu, pārceļot ministrijas Administratīvā departamenta direktora vietnieces amatā. Uzliktais sods ir uzskatāms par samērīgu. Nosakot sodu, tika ņemts vērā tas, ka pieteicējas līdzšinējās darbības novērtējums bija pozitīvs, viņa nebija iepriekš disciplināri sodīta, un pieteicējas rīcībā nebija saskatāma klaji pretrunīga attieksme. Tiesai nerodas šaubas par soda samērīguma izvērtējuma pareizību.

[11] Tiesa piekrīt minsitrijai, ka pieteicējai bija iespēja izklāstīt visus apsvērumus. Pieteicēja tika uzklausīta 2015.gada 23.aprīļa sēdē, kā arī no pieteicējas tika saņemti rakstveida paskaidrojumi 2015.gada 27.aprīlī. Pieteicēja bija informēta par Ekonomikas ministrijas 2015.gada 23.februāra rīkojuma Nr.43 saturu, no kura bija secināms disciplinārlietas izmeklēšanas tvērums. Līdz ar to pieteicējai bija zināmi visi faktiskie lietas apstākļi. Tas nozīmē, ka pieteicēja varēja Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijai izklāstīt visus savus apsvērumus, aizstāvot savas intereses visā izmeklēšanas laikā (vairāk kā četri mēneši), negaidot īpašus Disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas uzaicinājumus un jautājumus. Tāpat pieteicējai tika nodrošināta iespēja iepazīties ar lietas materiāliem, nodrošinot, ka pieteicēja var izprast, par kādiem iespējamiem pārkāpumiem viņa tiek vainota, kādi ir pierādījumi lietā.

[12] Tiesa norāda, ka tā šajā spriedumā detalizēti neatrunā visus lietas dalībnieku norādītos argumentus, jo, pirmkārt, tie nevar ietekmēt tiesas iepriekš izdarītos secinājumus, otrkārt, kā atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(sk., piemēram, 1994. gada 19. aprīļa sprieduma lietā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr. 16034/90) 61. punktu).* Tiesai ir jāuzklausa visi argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata

par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986. gada 13. oktobra lēmumu lietā Nr. 10153/82 Austria)*.

[13] Apkopojot minēto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka Lēmums ir pamatots un tiesisks. Līdz ar to /pers. A/ pieteikums noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 253.pantu, 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2015.gada 3.jūlija rīkojuma Nr.166 „Par disciplinārsoda piemērošanu" 12.3.apakšpunkta atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese S.Audzere